

BOG

HVIDHED (/BOEGER/HVIDHED-FORTAELLING)

Af Jon Fosse (/forfattere/jon-fosse) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

[BASIS%3A135728039&FRAGMENT=CONTENT](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A135728039&FRAGMENT=CONTENT))

[Log ind \(/user/login?destination=/boeger/hvidhed-fortaelling\)](/user/login?destination=/boeger/hvidhed-fortaelling) for at anmelde

Jon Fosses roman om døden og Gud er både en fest og en feberdrøm. Man keder sig ikke i en eneste sætning.

TAGS: [JEGET \(/TAXONOMY/TERM/29280\)](/taxonomy/term/29280) [LIVET \(/TAXONOMY/TERM/6482\)](/taxonomy/term/6482)

ANMELDELSE

21 apr.23

[\(/users/asger-beier-bermdsen\)](/users/asger-beier-bermdsen)

Af [Asger Beier Bermdsen \(/users/asger-beier-bermdsen\)](/users/asger-beier-bermdsen)

Jon Fosses roman om døden og Gud er både en fest og en feberdrøm. Man keder sig ikke i en eneste sætning.

Det kan nogen gange være svært at give en fremragende læseoplevelse videre, hvis bogen nærmest ikke har en handling. Man kan måske starte med den smule, der er: En mand kører en tur i skoven i sin bil fordi han keder sig voldsomt og møder her en formløs, guddommelig skikkelse af skinnende, hvidt lys.

Lige så rablende som det lyder, ligeså fornøjeligt er det at hoppe ned i fortællingens kaninhul. Det bliver hurtigt klart, at fortælleren befinder sig i et limbo imellem den konkrete virkelighed og mysticismens drømmeverden: Et

balancepunkt imellem livet og døden. Det kan jo umiddelbart lyde som fremmedgørende læsning. Men Fosse forsøger – og lykkes med – at være så meget mere end en udfoldelse af den gængse form og fortælling.

Fosse har i sit magnum opus, Septologien (<https://litteratursiden.dk/boeger/det-andet-navn-bind-1>), allerede vist, hvordan hans helt særlige fortælle teknik og sproglige fortætninger (syv bind uden punktum!) formår at nærme sig det metafysiske. 'Hvidhed' er på samme måde et skrift, der går hinsides den gængse erfaringsverden og åbner for en litteratur, der hensætter læseren i en slags meditativ og musikalsk trance fyldt med sætninger, der gentager sig, danser om sig selv og hænger sammen på en måde, som kun han kan få dem til at gøre det. Tag bare denne passage:

Et hvidt omrids. Lysende. Og jeg tror det kommer gående hen mod mig. Eller gående. For det går jo ikke. Det kommer ligesom bare nærmere og nærmere. Og omridset er helt hvidt. Nu ser jeg det tydeligt. Ja at det er hvidt. Hvidheden. I det sorte mørke bliver den så tydelig. Så lysende hvid. En lysende hvidhed. Jeg står helt roligt. Jeg prøver på ikke at røre mig. Står bare helt roligt. En lysende hvidhed. Et omrids af et menneske. Et menneske inde i en lysende hvidhed. Ja måske er det sådan.

At denne hvide skikkelse er Gud, viser sig meget klart, da skikkelsen siger "Jeg er den jeg er", som er et nik til, da Gud afslører sig med samme replik for Moses (Exodus, 3,14). Men det imponerende består netop i, at det ikke (kun) er en tematisering af noget metafysisk, men at det nærmere bliver et forsøg på en aktivering af det. Derfor er der heller ikke meget nyt under solen her, men det gør heller ikke så meget, når virkemidlet er så frydefuldt og flerstemmigt. Fosses litterære særegenhed er her kondenseret og går til grænsen af, hvad formen kan bære, men i hans univers er der plads til den slags.

Man skal måske være fan af Fosses eksperimenterende litteratur for at føle, at man er en del af festen, men jeg vil vove at påstå, at hvis man går åbent ind til det, så venter der en læseoplevelse fra en forfatter, der hører til i verdenslitteraturen. Jeg vil lade Fosse få det sidste ord:

og det er lidt som om jeg ikke er mig selv, men som om jeg er blevet en del af den flimrende skikkelse, som nu ligesom ikke længere er skinnende i sin hvidhed, men, ja som ligesom ikke er nogen skikkelse længere, men som bare er der, ja som ligesom bare er, og ord som skinnende, som hvidhed, som lysende, er ligesom uden betydning, ja det er som om alt er uden betydning, og som om betydningen, ja betydningen findes ligesom ikke længere, for alt er ligesom bare det, alt er betydning.

BOGDETALJER

Andre bøger af Jon Fosse